

Inleiding

In onze school wordt structureel gewerkt aan het aanleren van gewenst gedrag. Dit gedrag is aan te leren en te sturen door gedragsverwachtingen duidelijk en positief te formuleren en door elkaar gerichte feedback te geven. Op deze manier werken we in onze school samen aan een prettig leef- en leerklimaat. Dit betekent niet dat in onze school geen ongewenst gedrag wordt gezien. We proberen in voorkomende gevallen volgens vaste procedures te handelen.

Omschrijving pesten

We spreken van pesten als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en is daarmee grensoverschrijdend en bedreigend. Kenmerkend voor het verschijnsel pesten is het machtsverschil. De pester is dominant; de gepeste is onvoldoende in staat zich te verdedigen en is daarmee ondergeschikt aan de pester. Een ander kenmerk is dat pesten vaak herhaald wordt gericht op dezelfde persoon.

Pestgedrag kan zich uiten in vele vormen. Soms ronduit uitgesproken, vaak minder zichtbaar en geraffineerd. Er kan in vele vormen gepest worden: fysiek, verbaal of emotioneel.

Bij deze vormen is er een onderscheid tussen direct en indirect pesten. Direct pesten is openlijk gericht op de persoon: slaan, verbale uitingen. Voorbeelden van indirect pesten zijn: roddelen, iemand negeren, iemands spullen stukmaken of verstoppen.

Daarnaast bestaat cyberpesten. Het is een verzamelnaam voor verschillende soorten pestgedrag, waarbij de pester gebruikmaakt van sociale media als Facebook, Twitter, WhatsApp, chatten, Skypen etc. Cyberpesten is vaak anoniem en de dader is vaak lastig op te sporen. Bedreigingen, filmpjes en foto's zijn moeilijk en soms onmogelijk definitief te verwijderen. In de bijlage staan richtlijnen beschreven om digitaal pesten zoveel mogelijk te voorkomen en ook hoe je kunt handelen bij digitaal pesten.

Aanpak pesten

Onze school pakt het pesten gericht aan vanuit de bestaande ondersteuningsstructuur. Hierin werken conciërges, baliemedewerkers, docenten, mentoren, leerjaarcoördinatoren, conrectoren, leerlingbegeleiders en vertrouwenspersonen samen met leerlingen en ouders.

Een anti-pestprotocol kan alleen functioneren als er aan voorwaarden is voldaan:

- De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat, waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en niet wordt geaccepteerd.
- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; medewerkers, ouders en leerlingen.
- Medewerkers moeten pestgedrag tijdig kunnen signaleren.
- Indien pestgedrag optreedt, moeten medewerkers duidelijk stelling nemen tegen dit gedrag
- De school beschikt over preventieve middelen tegen pesten.

- De school beschikt over een effectieve aanpak wanneer er, ondanks alle preventieve inspanningen, toch wordt gepest.
- Een anti-pestprotocol is door medewerkers, leerlingen en ouders samen opgesteld.

Preventieve maatregelen

Om de kans op pesten te verkleinen is het van belang dat de school verschillende maatregelen neemt. Hieronder volgt een opsomming van acties en activiteiten die wij inzetten om pesten te voorkomen.

- We communiceren wat voor school wij willen zijn: de regels en afspraken zoals vermeld in de Schoolgids laten geen ruimte voor pestgedrag.
- De mentor geeft tijdens mentoruren structureel aandacht aan individuele leerlingen en groepsprocessen.
- Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken over het vermijden, signaleren en omgaan met pestgedrag, waaronder ook digitaal pesten. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het anti-pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden, bijvoorbeeld bij de mentor en dat melden niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
- Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.
- School organiseert activiteiten die het klassenklimaat versterken en de verstandhouding binnen de groep te verbeteren. Voor alle brugklasleerlingen wordt aan het begin van het schooljaar een introductiekamp georganiseerd. Hier worden de fundamenten voor een positieve groepsvorming gelegd.
- Op het Corderius College kunnen mentoren gebruik maken van een anti-pest contract, waarin wordt beschreven hoe de leerlingen kunnen omgaan met klasgenoten. Leerlingen kunnen het contract, eventueel na een klassikale bespreking ervan, ondertekenen en aan hun mentor in bewaring geven. Het doel van een dergelijk contract is leerlingen te doordringen van de ernst van pesten en onderstrepen van het belang van het voorkomen, melden en bestrijden van pestgedrag.
- In het kader van PBS is er toenemende aandacht voor sturing op gedrag. Een voorbeeld is Taakspel in de brugklassen. Taakspel is een universeel preventief interventieprogramma. Alle leerlingen in de klas doen mee aan het programma. Het doel is het scheppen van een positief en veilig klassenklimaat, het bevorderen van taakgericht gedrag en het reduceren van regel-overtredend gedrag.
- Er worden sociale vaardigheidstrainingen (Sova) verzorgd via het ondersteuningsteam van de school. Trainingen zijn met name bedoeld voor leerlingen uit leerjaar 1 t/m 3.
- YfC|Switch verzorgt jaarlijks voor alle tweede klassen theater- en verwerkingslessen rond pestgedrag.
- Bij de indeling van de klassen wordt -indien mogelijk- rekening gehouden met verzoeken van leerlingen en ouders/verzorgers.
- Het gebouw is zo ingericht dat de leerlingen uit klas 1 en 2 gescheiden zijn van de overige leerlingen. Eerstejaars leerlingen hebben een eigen brugklashuis. Het gebouw heeft voor onder-, midden- en bovenbouw een eigen fietsenstalling, ingang, kluisjes- en overblijfruimte met uitgiftebalie voor eten en drinken.

- Personeelsleden en bovenbouwleerlingen houden toezicht tijdens aankomst op school en tijdens pauzes.

Voor een effectief anti-pestbeleid is het belangrijk dat er gezamenlijk door school, ouders en leerlingen aan preventie wordt gewerkt.

Wat kunnen ouders/verzorgers doen om pesten te voorkomen?

- Praat samen met uw zoon/dochter over pesten. Een boek of film kan ook aanleiding zijn voor uw kind om zijn/haar eigen verhaal te vertellen.
- Leer uw zoon/dochter dat pesten niet oké is. Neem de tijd om pestgedrag en de gevolgen met uw kind te bespreken.
- Werk samen met uw kind aan het vergroten van sociale vaardigheden.
- Geef als ouders zelf het goede voorbeeld aan uw zoon/dochter. Kinderen gaan er van uit dat uw gedrag juist of aanvaardbaar is.
- Neem voor advies contact op met de mentor/school van uw kind.

Wat kunnen leerlingen doen om pesten te voorkomen?

- Sluit geen leerlingen buiten. Betrek leerlingen die vaak alleen staan bij activiteiten, bijvoorbeeld in de pauze.
- Laat duidelijk merken dat je niet mee wilt doen aan pesten.
- Herinner elkaar aan de afspraken die in de klas gemaakt zijn.

Melden van pestgedrag

Zie je dat iemand gepest wordt? Of word je zelf gepest? Meld het aan school! Als je twijfelt, kan je natuurlijk eerst even overleggen met je ouders. Melden kan bij iedere medewerker van school. Maar natuurlijk kan je pesten ook direct melden bij een mentor, leerjaarcoördinator of leerlingbegeleider. Als je niet persoonlijk naar een medewerker van school kan of wilt gaan, kan je pesten ook melden door een e-mail te sturen naar: meldpuntpesten@corderius.nl

Schrijf in je e-mail:

- *wat* er is gebeurd
- *waar* het is gebeurd
- *wanneer* het is gebeurd
- *wie* er bij betrokken is

Zet altijd je naam in je e-mail. School zal snel in actie komen om het pesten te stoppen. E-mails naar dit adres worden op schooldagen tijdens kantooruren gelezen, dus niet in weekenden en vakanties.

Stappenplan na een melding van pestgedrag

A. De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband praat de mentor eerst met de gepeste(n) en daarna apart met de pester(s). Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. De mentor brengt de coördinator van elk incident op de hoogte.

2. De mentor bespreekt met de pester direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
3. De mentor bespreekt het pestgedrag in zijn mentorles en kan daarbij gebruik maken van lesmateriaal. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
4. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de coördinator van de leerling(en). De mentor neemt contact op met ouders en schrijft in Magister een notitie met de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.

B. De coördinator

1. De coördinator neemt de rol van de mentor over bij herhaling van het pestgedrag binnen de klas of wanneer het pesten frequent het klassenverband overstijgt. Hij heeft een gesprek met de gepeste en de pester en organiseert zo nodig een gesprek tussen beiden.
2. De pester krijgt een waarschuwing van de coördinator. De coördinator schrijft een notitie over deze waarschuwing in Magister. De coördinator kan de pester, op basis van achterliggende problematiek, aanmelden bij het ondersteuningsteam.
3. De coördinator neemt contact op met de ouders van het slachtoffer en van de pester. De coördinator brengt de ouders van de pester op de hoogte van de aanmelding bij het ondersteuningsteam en van de dossiervorming.
4. In het contact met de pester is het doel vierledig, namelijk:
 - confronteren;
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen;
 - gedragsverandering en verzoening;
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pestgedrag.
5. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
6. De coördinator adviseert zo nodig hulp op vrijwillige basis, zowel aan de pester als aan de gepeste.
7. De coördinator stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
8. De coördinator bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.

NB: in zeer ernstige gevallen -zulks ter beoordeling van de directie- kan van het bovenstaande worden afgeweken: het oproepen van ouders, aangifte bij de politie, contact met vertrouwensinspecteur, vertrouwens(contact)personen binnen school, schorsing en eventuele verwijdering van school behoren dan tot de mogelijkheden. In school zijn twee vertrouwenspersonen aangesteld, die bij pestincidenten kunnen worden ingeschakeld. Dit zijn:

Mevrouw E. Ocheng-Gruenbauer

e-mail: ochenge@corderius.nl

De heer J.W. van de Wal

e-mail: waljw@corderius.nl

C. Schorsing

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, treedt ons reglement schorsing en verwijdering in werking.

D. Verwijdering van school

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het ongewenste pestgedrag, liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil

dan geen verantwoordelijkheid voor deze leerling meer nemen met het oog op de veiligheid van de overige leerlingen.

De vijfsporenaanpak

Binnen het Corderius College wordt er met de vijfsporenaanpak gewerkt om tot een oplossing voor pestgedrag te komen. De aanpak richt zich op alle betrokkenen: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klas- of groepsgenoten en de school.

1: De gepeste leerling steun bieden

- luisteren naar wat er gebeurd is
- het probleem van de leerling serieus nemen
- met de leerling zoeken naar en werken aan mogelijke oplossingen
- eventueel deskundige hulp inschakelen, bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining of sociale vaardigheidstraining
- zorgen voor vervolggesprekken.

2: De pestende leerling begeleiden

- met de leerling bespreken wat pesten voor een ander betekent
- met de leerling zoeken naar achterliggende oorzaken
- de leerling helpen zijn relaties met andere leerlingen te verbeteren
- grenzen stellen en die met consequenties verbinden
- de leerling helpen zich aan regels en afspraken te houden
- zorgen voor vervolggesprekken.

3: De ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen

- ouders die zich zorgen maken serieus nemen
- ouders informeren over pestsituaties en over manieren om pestsituaties aan te pakken en te voorkomen
- adviseren van ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind
- zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundigen.

4: De middengroep betrekken bij de oplossing van het pesten

- de mentor praat met de leerlingen in de klas over het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin
- de mentor praat met de leerlingen over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie
- de mentor volgt het gedrag van leerlingen en spreekt hier regelmatig met hen over.

5: Als school de verantwoordelijkheid nemen

- de school neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk antipestbeleid, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school wordt gegarandeerd
- de school werkt aan deskundigheidsbevordering. Zij zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken
- de school volgt en evalueert de aanpak van pestincidenten en legt dit vast in Magister. School evalueert het pestbeleid jaarlijks.

Wat kun je doen om digitaal pesten te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is wat je op internet tegenkomt.
- Gebruik een apart e-mailadres om jezelf te registreren op websites.
- Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Zorg dat je je wachtwoorden niet doorgeeft aan anderen en zorg dat ze niet gemakkelijk te raden zijn. Als anderen wel binnen zijn gekomen, neem dan contact op met de beheerder van de site.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertel het dan aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Gebruik altijd een bijnaam in een chatroom en verlaat de chatroom als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekenden uit je contactenlijst.
- Bel of e-mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders het weten.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van chatten kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden die jij niet wilt. Bedek je webcam als je hem niet gebruikt.
- Reageer niet op pestmails of andere digitale pesterijen.
- Ga naar je mentor of coördinator toe op school.

Hoe te handelen bij digitaal pesten:

- Verwijder berichten waarin pestgedrag voorkomt niet, maar bewaar ze. Maak een print of sla ze op. Van het IP adres van de e-mail kan vaak worden afgeleid van welke computer de e-mail is verzonden. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare e-mail aan kan nemen. Men heeft daar ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie de e-mail heeft verstuurd. Bel de helpdesk op.
- Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer het bericht is verzonden of simpelweg via het e-mailadres. Ook kunnen schrijfstijl en andere aanwijzingen leiden tot het vinden van de dader. Sla whatsapp gesprekken op.
- Blokkeer de afzender van de pestmail.
- Neem contact op met het landelijk meldpunt vertrouwensinspecteurs op 0900-1113111 of met de politie.
- In het geval de leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en kunnen ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kunt u contact opnemen met Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl ; tel: 0900-0101).

Tips voor ouders

- Toon interesse. Verplaats u in de belevingswereld van uw kinderen op internet. Internet kan spannend en gevaarlijk zijn, maar ook heel leuk. Bezoek af en toe verschillende jongerensites en ontdek waarom zij internet leuk vinden. Praat daarover met uw kinderen en zorg ervoor dat ook de negatieve kanten van internet bespreekbaar zijn. Mochten er problemen zijn met het surfgedrag (seks- of gewelddadige sites) of mochten er vervelende ervaringen ontstaan tijdens whatsapp- of e-mailcontact, dan weet uw kind dat hij/zij er met u over kan praten. De noodzaak van “stiekem gedrag” is voor uw kind dan minder aanwezig.
- Maak internetafspraken met uw kind, print deze uit en plaats ze ergens in de buurt van de computer.
- Treed in contact met school of met andere ouders in het geval van digitaal pesten.

Maakt u zich zorgen over het gedrag van uw kind op internet? Bent u bang dat uw kind wordt gepest, bedreigd of lastiggevallen? Het is goed hierover te hebben nagedacht voordat u met uw kinderen hierover praat. Laat ze weten dat u graag eens meekijkt en doe dat ook regelmatig. Controleren kan anders worden opgevat als “wantrouwen”. U luistert immers ook de gesprekken van uw kinderen op straat niet af.

Bijlage 1: Signaleren van pesten

Bij de aanpak van pestgedrag is het van groot belang dat pesten vroegtijdig gesignaleerd wordt. Jongeren zeggen niet gemakkelijk dat ze gepest worden of dat er iemand gepest wordt. Daarom moeten volwassenen -ouders en medewerkers- alert zijn op signalen die kunnen wijzen op pestgedrag. Pas wanneer pesten herkend en erkend wordt, kan er daadwerkelijk actie tegen worden ondernomen.

Signalen voor ouders: wordt mijn kind gepest?

Een kind kan zich anders gaan gedragen wanneer het slachtoffer is van pesterijen. Hieronder staan een aantal signalen beschreven die kunnen duiden op pesten.

- niet meer naar school willen en voortdurend smoesjes verzinnen
- niets meer over school vertellen
- spreekt niet af met klasgenoten of leeftijdsgenoten, neemt niemand mee naar huis en gaat ook niet naar anderen toe
- klaagt voor schooltijd over gebrek aan eetlust, misselijkheid, hoofd- of buikpijn
- slaapt slecht en heeft nachtmerries, huilt zichzelf in slaap
- begint plotseling in bed te plassen
- begint plotseling te huilen om niets of huilt meer dan vroeger
- lijkt verdrietig, angstig en somber
- is prikkelbaar en heeft last van stemmingswisselingen
- heeft verwondingen (blauwe plekken, schrammen) waarvoor vaak geen aannemelijke verklaring is
- wil niet alleen naar school, maar wil gebracht worden
- kiest een ‘onlogische’ weg naar school
- met kapotte spullen en/of kleding thuis komen
- vraagt om geld of steelt het
- spijsbelt

- komt met onwaarschijnlijke verklaringen voor zijn gedrag
- mindere schoolresultaten
- automutilatie en suïcidale neigingen.

Wanneer u deze signalen herkent bij uw kind, hoeft er nog geen sprake te zijn van pesten; er kan natuurlijk ook iets anders aan de hand zijn. Om erachter te komen wat er precies speelt, kunt u in gesprek gaan met uw kind. Het kan zijn dat uw kind niet direct vertelt over wat er speelt. Vraag dan door, vertel dat u bezorgd bent en dat u wilt helpen en steunen. Neem uw kind altijd serieus en probeer samen tot oplossingen te komen. Twijfel niet om contact op te nemen met school.

Signalen voor ouders: pest mijn kind?

Als ouder is het vaak lastig te achterhalen of uw kind pest. Het pesten gebeurt niet in uw aanwezigheid; u kunt het niet zien. U hoort het misschien via school of een andere ouder dat uw kind pestgedrag vertoont. Dit kan confronterend zijn. U vraagt zich wellicht af waarom hij/zij pest en hoe het zo ver had kunnen komen. Hieronder worden er een aantal signalen beschreven die erop kunnen duiden dat een leerling pest:

- agressief gedrag vertonen naar broer, zus, andere gezinsleden, vrienden, leeftijdsgenoten
- wil graag domineren, baas spelen over de ander
- is erg ongeduldig
- drijft zijn zin door en vertelt hoe stoer hij wel niet is
- heeft veel vrienden op school, maar is onduidelijk over wat hij precies samen met hen doet
- moeite om gevoelens onder woorden te brengen, hij laat dit liever in zijn daden blijken.

Signalen voor docenten

Ook op school is het niet altijd makkelijk om pestgedrag te signaleren. Docenten hebben niet altijd goed zicht op pesten. Pesterijen vinden niet altijd openlijk plaats. Signaleren is niet altijd eenvoudig. Hieronder staan een aantal signalen die erop kunnen duiden dat een leerling gepest wordt:

- de leerling is een buitenstaander
- de leerling heeft weinig contact met medeleerlingen en is vaak alleen in de klas
- de leerling wordt dikwijls als laatste gekozen bij het indelen van groepjes (sportles, groepswork)
- de leerling blijft vaak in de buurt van docenten (ook in pauzes, na de lessen)
- voortdurend negatieve reacties bij voorstellen/ideeën van de betreffende leerling, variërend van openlijke afwijzing tot gezucht en gesteun
- negatieve reacties op fouten die door de gepeste leerling worden gemaakt
- de leerling heeft een kleinerende bijnaam
- de leerling wordt vaak gecommandeerd door anderen
- de leerling isoleert zich van de anderen, soms met één vriend(in)
- er zijn vaak spullen kapot of verdwenen bij een leerling
- de leerling is vaak betrokken bij vechtpartijtjes, scheldpartijen etc.
- de leerling is steeds het mikpunt van "grapjes". Pen weggooien, etui overgooien, stoel wegzetten etc.
- de leerling gedraagt zich gestrest, ongelukkig en depressief
- de leerling gedraagt zich schichtig, schrikt snel, durft iemand niet aan te kijken
- de schoolprestaties van de leerling gaan achteruit.

- de leerling verzuimt onregelmatig
- de leerling spijbelt.

Bijlage 2: Hulpinstellingen

- Hulplein pestweb 0800-2828280 (gratis) of www.pestweb.nl Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.
- www.pesttenet.nl Voor en door slachtoffers. Opgericht door Bob van der Meer.
- www.hpc.nu Training- en adviesbureau voor met name het onderwijs, en praktijk voor psychotherapie. Opgericht door Herberd Prinsen.
- www.voo.nl Informatie over de brochures 'Pesten op school, hoe ga je er mee om?' en 'Digitaal pesten, wat is het en hoe ga je ermee om?'.
- www.omgaanmetpesten.nl Website van Stichting Omgaan met Pesten met informatie over pesten en de praktische aanpak van het probleem door trainingen, individuele coaching en workshops.
- www.aandachtvoorpesten.nl Website van Stichting Aandacht voor Pesten met informatie voor jongeren, ouders en scholen/instellingen.
- www.pestendoetpijn.nl Website van Bureau Horizon met informatie over workshops en trainingen met als thema (cyber)pesten.
- www.psychischegezondheid.nl Website van Fonds Psychische Gezondheid met ook informatie over de brochure 'Pesten bij kinderen en volwassenen'. Brochure is gratis te downloaden.
- www.laks.nl Voor scholieren, door scholieren. Ook voor hulp bij gepest worden.
- www.nji.nl Nederlands Jeugdinstituut. Informatieve website voor ouders, scholen en instellingen.
- www.kindertelefoon.nl Organisatie waar kinderen en ook jongeren in vertrouwen terecht kunnen voor hulp, advies en informatie.
- www.ggdru.nl Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Midden-Nederland.
- www.fondsslachtofferhulp.nl Slachtofferhulp in Nederland.
- www.riaggamersfoort.nl Website van centrum geestelijke gezondheidszorg RIAGG Amersfoort & Omstreken.

Cyberpesten / veilig internetgebruik / veilige school:

- www.schoolenveiligheid.nl Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.
- www.stopdigitaalpesten.nl Campagne van SIRE (Stichting Ideële Reclame).
- www.kennisnet.nl Handreikingen en links voor ouders, leraren, kinderen, scholieren, schoolmanagers en ICT-coördinatoren.
- www.mijnkindonline.nl Informatie en tips voor ouders met betrekking tot het gebruik van internet.
- www.cyberpesten.be Informatieve website over cyberpesten.
- www.meldknop.nl Goede, betrouwbare site voor jongeren, mentoren en vertrouwenspersonen die vervelende dingen op internet mee hebben gemaakt en ondersteund door onder meer Kindertelefoon en politie.
- www.digibewust.nl Een informatieve site van het Ministerie van Economische Zaken over het veilig gebruik van internet.